

V.O.B.o.W.

nr. 75 - aug./sept. 2012

België-Belgique
P.B.
8800 Roeselare 1
BC 6675
P 409155

WEST-VLAAMSE ARCHEOKRANT

West-Vlaamse Archeokrant: Driemaandelijks tijdschrift, jaargang 20,
afgiftekantoor Roeselare, Uitgever: V.O.B.o.W. vzw & WAR

Ondernemingsnummer: 414135857

Maatschappelijke zetel: Bergeikenstraat 48, 8800 Roeselare
Verantwoordelijke uitgever en verzending: Jozef Goderis
Bergeikenstraat 48, 8800 Roeselare (Rumbeke), 051/22.27.20

MAAK KENNIS MET *ARDIPITHECUS RAMIDUS*: UW VOOROUDER

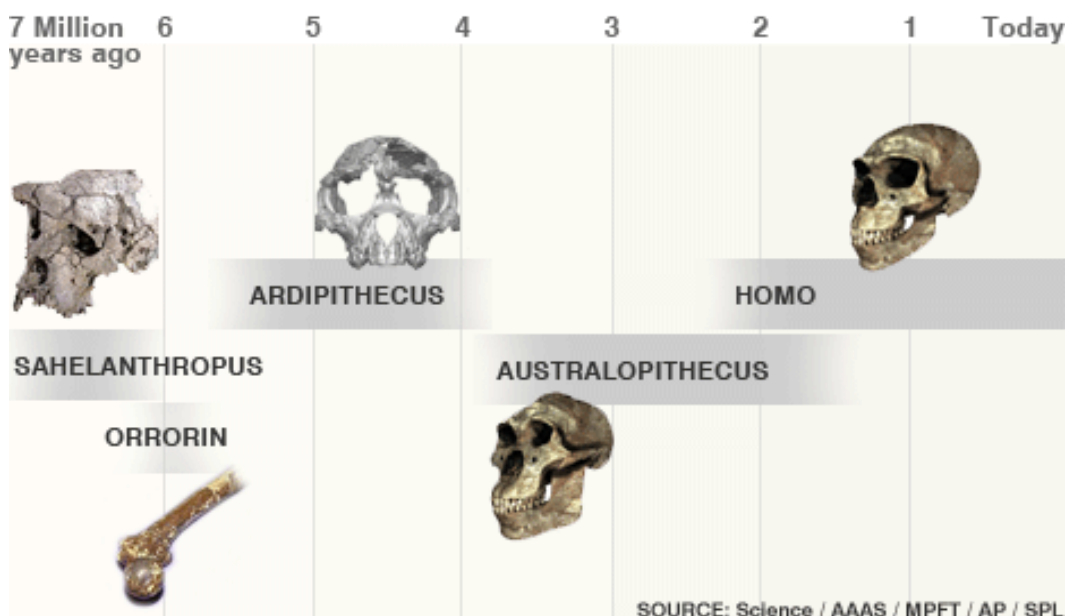
Hendrik Demiddele

Het is één van de oudste mensachtigen die ooit is teruggevonden: **Ardi**. Een mengelmoes aan voorouders.

Voluit heet hij *Ardipithecus ramidus*, maar voor het gemak wordt hij regelmatig als Ardi

aangeduid. Ardi mag dan de boeken ingaan als een mensachtige, hij had toch nog heel veel weg van een aap. Zo had Ardi opmerkelijk lange armen en een kort lijf (van ongeveer 120 centimeter lang).

Ardi

De resten van Ardi (zie hiernaast) werden in 1994 in Ethiopië teruggevonden. De leeftijd

van de fossiele resten werd vastgesteld op ongeveer 4,4 miljoen jaar. Met de vondst hadden de onderzoekers een belangrijk puzzelstukje opgeduikeld. Ardi kon wel eens een lang gezochte en nu gevonden voorouder van ons mensen zijn geweest. Naarmate de tijd vorderde, werden maar gegevens over Ardi verzameld en al snel bleek dat de onderzoekers gelijk hadden: Ardi is onze voorouder en vertegenwoordigt een tot dusver onbekende soort.

Het skelet van Ardi (Foto: Sciencemag.org)

Bouw

In Ethiopië hadden de onderzoekers verschillende delen van een skelet opgegraven. Met veel geduld werden die delen bij elkaar gelegd zodat (een flink deel van) een skelet ontstond. Het skelet kreeg de naam 'Ardi'. Uit de bouw kunnen de onderzoekers afleiden dat Ardi waarschijnlijk van het vrouwelijke geslacht was en ongeveer 50 kilo woog. Maar het skelet vertelt ons nog veel meer. Zo wijst de bouw erop dat Ardi een prima bomenklimmer was. In de boom gebruikte ze alle vier haar ledematen. Maar op de grond verplaatste ze zich hoogstwaarschijnlijk op twee benen.

Ook kunnen de onderzoekers op basis van de resten concluderen hoe groot het brein van Ardi was: de mensachtige had een herseninhoud van 300 tot 370 kubieke centimeter.

Geen hardloper

De voeten van Ardi zijn echt bijzonder: ze zijn in veel opzichten een mengeling van eigenschappen die we tegenwoordig aan de voeten van mensen en apen toeschrijven. Het is niet aannemelijk dat Ardi grote afstanden aflegde. De *A. ramidus* had een vrij platte voet en miste een boog in de voet (zoals wij dat tegenwoordig wel hebben). Hierdoor kon deze geen grote afstanden lopen en ook rennen moet lastig zijn geweest.

Zo moet de bouw van Ardi er ongeveer uit gezien hebben.

Verhaal van de mens

In het mooie boek 'Het verhaal van de mens' staan 3D-reconstructies van de *Ardipithecus ramidus*, net als van onze andere voorouders (zie recensie)

Hapje eten

Het is ongelooflijk hoeveel informatie wetenschappers aan enkele botjes kunnen aflezen. Zelfs het menu van Ardi kent geen geheimen voor ons. De resten van het gebit van Ardi wijzen erop dat hij vruchten, groen, maar ook insecten en zoogdieren at. Bijtsproten op de botten van *A. ramidus* wijzen erop dat ook Ardi zelf op het menu van sommige dieren stond. Waarschijnlijk ging het om roofdieren zoals hyena's.

Ardi (Foto: Jason Sannar)

Stap voor stap

De vondst van *A. ramidus* is nog jong. Ardi houdt de wetenschap dan ook nog flink bezig. Zo gaan er nog regelmatig stemmen op dat Ardi helemaal geen voorouder van de mens zou zijn. Het zijn kreten in een voortschrijdend onderzoek waarmee we uiteindelijk een beter beeld van onze afkomst moeten krijgen. Want van Ardi weten we ondertussen heel wat, maar de context is een stuk onduidelijker. Want wie mogen *A. ramidus* op onze stamboom omringen? En hoe leidde *A. ramidus* uiteindelijk tot de moderne mens? Vragen genoeg. Maar het plaatje wordt gelukkig wel steeds completer en dat hebben we in grote mate aan Ardi te danken. Lang zaten we opgezadeld met voorouders die echt aap

waren en voorouders die al veel van ons mensen weg hadden. Een soort die overduidelijk een mengelmoes van aap en mens was – een soort overgangsfase –

ontbrak. Tot we op Ardi stuiten: ongetwijfeld één van de meest interessante stapjes in onze lange evolutie.

Bronmateriaal

["Australopithecus ramidus, a new species of early hominid from Aramis, Ethiopia"](#) - Nature.com

["Fossil finds extend human story"](#) - BBC.co.uk

Boek: Het verhaal van de mens. Door: Dr. Alice Roberts.

De foto bovenaan dit artikel is gemaakt door J.H. Matternes / Science (via [Wikimedia Commons](#)).